

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 569 | ט' שבט תשע"ב | 2.2.12 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kav-lahinuch.co.il

מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

הבקרה וההערכה מעמיקות; מנהלי בתי הספר נדרשים למלא דו"ח מקוון על עמידתם ביעדי משרד החינוך

היא להעמיד תשתית מתוקשבת לכלל בתי"ס, שתרכז את כל המידע הנחוץ למחוזות וליחידות המטה בדבר התקדמות בביצוע יעדי המשרד, לקראת מועדי הדיווח. "באופן זה נמנע מפניות ישירות רבות לבתי"ס", מציין ד"ר תומר. עוד מצוין, כי השאלות בשאלון נבנו בשיתוף עם כל יחידות המטה, בהתאם למדדים ולמשימות שהוגדרו ליעדים המבוצעים ברמה הבית ספרית. ממשה"ח נמסר לקו לחינוך בנושא זה: "השאלון האינטרנטי הוא דיווח המנהלים על ביצוע התוכנית האסטרטגית של משרד החינוך ובה 11 היעדים, שלאורם אנו עובדים בשלוש שנים האחרונות ומשיגים הישגים ראויים בתחומים שונים; ערכים, אקלים, הישגים לימודיים, תקשוב וכיוצא בזה".

לגבי אבטחת הנתונים שייאספו בשאלון, בעידן שבו נפרצים מאגרי מידע חדשות לבקרים, נמסר מהמשרד, כי לרשות שירות המדינה עומדת אבטחת מידע בין המתקדמות ביותר בעולם.

התרבות הארגונית של בקרה והערכה במשה"ח מעמיקות. כזכור, באוגוסט 2009 הציג שר החינוך, גדעון סער, תוכנית אסטרטגית ובה רשימה מפורטת של יעדים מדידים של המשרד במגוון תחומים. במסמך צוין, כי יישום התוכנית ילווה במערך בקרה והערכה, וכי "תקבע תרבות ארגונית של אחריותיות בכל הרמות, אשר מתמקדת במטרות, יעדים מדידים והערכתם". במסגרת זו פרסם המשרד לקראת סוף שנת הלימודים שעברה את מתנ"ה – מארז לתכנון, ניהול והיערכות לשנת הלימודים תשע"ב. במארז התבקשו המנהלים לגבש את תוכניות העבודה השנתית שלהם בהתאם ליעדים שהציג שר החינוך.

כידוע, תשע"ב היא שנת הלימודים השלישית להפעלת התוכנית, והמועד שבו יידרש משה"ח לדווח על יישומה ועמידתו ביעדיה מתקרב. במסגרת זו, נדרשים המנהלים בימים אלו למלא שאלון מקוון, באתר ייעודי שנפתח למטרה זו. בשאלון ידווחו המנהלים על התקדמות בתי"ס שלהם בביצוע יעדי המשרד. במבוא לשאלון מציין המשנה למנכ"לית משה"ח, ד"ר איציק תומר, כי מטרתו

ארגון המורים אסר על המורים לבצע כל טיפול רפואי בתלמידים

בשבוע שעבר פרסם יו"ר ארגון המורים, רן ארז, מכתב לחברי הארגון, שבו הוא אסר עליהם להעניק טיפול רפואי לתלמידים. במכתב טוען ארז, כי משה"ח דורש מהמורים לבצע פעולות בתחום הטיפול הרפואי במקום אחיות בתי"ס. עוד מצוין במכתב, כי משה"ח דורש מהמורים לא רק להעניק לתלמידים עזרה ראשונה, שלעצמה דורשת מומחיות ואחריות מנותן העזרה, אלא גם להזריק אינסולין לתלמידים חולי סוכרת. "אין לקחת אחריות זו, כי בכך עלול להיגרם נזק גדול בהרבה. טיפול רפואי אמיתי צריך להינתן לתלמידים על ידי מי שהורשה לכך", מצוין במכתב.

בתגובה לביורו שערך קו לחינוך לגבי טענות אלו, נמסר ממשה"ח, כי שירותי עזרה ראשונה בבתי"ס ניתנים על ידי חברת נטלי, אשר זכתה במכרז. במקרים בהם נדרש התערבות טיפולית, הרי שהדבר ניתן על ידי אנשי מקצוע מוסמכים מטעם חברת נטלי. עוד נמסר, כי מורים בחינוך העל יסודי אינם נדרשים לבצע פעילות של מדידת סוכר והזרקת אינסולין. במשרד מוסיפים, כי המורים לחינוך גופני עוברים הכשרה בעזרה ראשונה, בשל אופי המקצוע. מהמשרד נמסר עוד, כי לילדים אשר נדרשים לסיוע, כגון ילדים סוכרתיים, מצמיד המשרד סייעות.

בתשובה לתגובה זו, טוענים בארגון המורים, כי לאחרונה קיבלו מנהלי בתי"ס בחינוך העל יסודי הודעת רענון לחזור מנכ"ל משנת 2008 (תשס"ח/א'), שלא יושם עד כה.

(המשך בעמ' 2)

מורה יקר! בוא וגלה את זכויותיך...

- בדיקה ממוחשבת לאבחון טעויות בתלושי שכר
- ייעוץ לכדאיות פרישה, שבתון או חל"ת
- חישובי כדאיות כניסה לרפורמה
- ליווי מתמשך לכל מורה לאחר קבלת הייעוץ
- ייעוץ, הכוונה וליווי לוועדות רפואיות
- מיסוי לפורשים
- חוות דעת מקצועיות לבתי משפט
- בדיקת תקינות הפנסיה והמענקים
- בדיקת תיק קופות הגמל, ההשתלמות והחיסכון

לפרטים נוספים:
www.gmulim.co.il
1-700-700-215

ייעוץ למורה
חושבים איתך על הצעד הבא...

משה"ח; לא ניתן להקדים את פרסום לוח בחינות הבגרות במועד הקיץ

בחודש אוגוסט, כפי שהיה בשנת 2010. לדבריו, לאחר שכבר נקבע לוח מועדי בחינות הבגרות, קשה מאוד לשנות אותו. מסיבה זו גם מעביר המשרד חודשיים – שלושה לפני פרסום לוח המועדים טיוטה שלו לידי גורמים שונים, ביניהם מורים ומנהלים, כדי שיעירו את הערותיהם, הצעותיהם והסתייגויותיהם לגביו. במכתב תשובה לפנייה נוספת של חברת הכנסת וילף, שהועבר לקו לחינוך, מבטיח סגן שר החינוך, כי משה"ח יעשה את כל המאמצים להעביר לבתיה"ס את טיוטת לוח בחינות הבגרות במועד הקיץ מוקדם ככל האפשר.

לוח מועדי בחינות הבגרות במועד הקיץ מתפרסם סמוך לפסח. לאחרונה פנו מנהלים ומורים לחברת הכנסת, ד"ר עינת וילף, בבקשה כי תפעל להקדמת פרסום המועדים. לטענתם, הפרסום המאוחר מקשה על התיכונים להיערך לקראת הבחינות. בתשובה לשאלתא בנושא זה, של חברת הכנסת וילף, ענה סגן השר, חבר הכנסת מנחם אליעזר מוזס, כי תהליך הרכבת לוח הבחינות מורכב, וצריך לקחת בחשבון נתונים רבים, כמו תאריכי הגיוס לצה"ל, ומועדי העדות השונים. כדוגמה לטענתו זו, ציין סגן השר את לוח המועדים המוסלמי, הנקבע לעיתים רק

מורי התיכונים בהרצליה יעבדו אך ורק "לפי הספר" עד לתיקון הליקויים ביישום עוז לתמורה

מביעים את הערכתם על כך שיזמה את הפגישה. עם זאת טוענים המורים, כי בקשותיהם לא נענו. לטענתם, במפגש הובהר להם כי עליהם למלא את הסכם עוז לתמורה על כל סעיפיו לאלתר, בעוד שהליקויים הדורשים פתרון מצד הגורמים האחראים לרפורמה יטופלו רק בהמשך. בעקבות זאת הכריזו הוועדים כי יעבדו אך ורק "לפי הספר", החל מתחילת החודש הנוכחי. המשמעות היא שמורי התיכונים בהרצליה לא ישתתפו בכל פעילות של בתיה"ס המתקיימת לאחר השעה ארבע אחר הצהריים, למשל טיולים שנתיים, ליווי תלמידים להצגות, ערבי הורים, ישיבות ציונים, ערבי חשיפה בית ספריים לתלמידי חטיבות הביניים ועוד. כמו כן הורו הוועדים למורים שלא לבדוק עבודות או מבחנים בבתייהם ולא לענות לשיחות טלפון מהורים ותלמידים. "אנו מודעים לכל ההשלכות של אי עמידה בזמנים כגון: הגשת ציונים לתעודה, זמן ארוך של החזרת המבחנים, מוכנותו של המורה לשיעור וההשפעה על הישגי התלמידים", מציינים המורים במכתב.

חמשת תיכונים בהרצליה – דור, היובל, הנדסאים, תיכון חדש וראשונים, משתתפים השנה בניסוי ביישום המלא של רפורמת עוז לתמורה. בסוף חודש דצמבר האחרון, שיגרו ועדי המורים ליו"ר ארגון המורים, רן ארז, מכתב, שבו הם מצביעים על ליקויים ביישום רפורמת עוז לתמורה. העתקים למכתב נשלחו לראש עיריית הרצליה, יעל גרמן, ולאחראים ליישום הרפורמה במשה"ח. אחד הליקויים המרכזיים שצינו המורים הוא, שפינות העבודה האישיות למורים בתיכונים עדיין לא הוקמו. המורים טענו, כי בשל כך הפכו חדרי המורים צפופים ורועשים, והם אינם יכולים לקיים בהם את שעות השהייה בצורה אפקטיבית. המורים ביקשו, כי עד שיתקנו פינות העבודה הם יקיימו את שעות השהייה בבתייהם.

בעקבות המכתב, התקיימה לאחרונה פגישה בהשתתפות ראש עיריית הרצליה, יעל גרמן, ומנכ"לית משה"ח, דלית שטאובר, ועדי המורים ומנהלי התיכונים. בעקבות הפגישה, שיגרו הוועדים בשבוע שעבר מכתב לגרמן, שבו הם

ארגון המורים אסר על המורים לבצע כל טיפול רפואי בתלמידים

(המשך מעמ'1)

לקו לחינוך; "למותר לציין שאין זה מתפקידו של מורה, וחלילה לו למדוד רמת סוכר בדם, להתאים כמות אינסולין ולהזריק. כל אלה הם מתפקידם של מי שהוכשרו לכך ולא המורים. עוד למותר לציין את הסכנות וההשלכות הקשות, שחלילה עלולות להיות לפעולות אלו, על הילדים ועל המורים. לאור זאת, ניתנה ההוראה למורים שלא לבצע פעולה זו בשום פנים ואופן".

החוזר קובע בין היתר כי: "צוות המוסד החינוכי יסייע בביצוע בדיקות הדם מן האצבע, בעיקר לילדים צעירים אשר עדיין אינם מיומנים בביצוע הבדיקה בעצמם". עוד קובע החוזר, כי צוות ביה"ס יסייע בעת הצורך בהזרקת אינסולין כולל "התאמת המינון ההולם של האינסולין במשאבה". על פי החוזר, במערכת החינוך לומדים כ-5,000 תלמידים חולי סוכרת. מארגון המורים נמסר

הזכויות שלך צריכות בדיקה תקופתית אצל עיריית זהבי

האם הינכם מודעים לכל הזכויות להן הינכם זכאים? מה הן הזכויות המגיעות לכם ביציאה לפנסיה? לא תמיד אפשר לממש מחר את מה שמגיע לכם היום - אז למה לחכות? באווירה נינוחה

פגישה ושכרה בצידה

יעוץ מקצועי עדכני ודיסקרטי

הינכם מוזמנים:

- לייעוץ לקראת פרישה.
- לייעוץ בנושאי שנת שבתון.
- לבדיקה רגילה של רכיבי שגר זכויות.
- לייעוץ בנושאי מחלות ו/או

עיקרי נושאי הייעוץ:

- פנסיה.
- כדאיות פרישה מעבודה.
- תכנון הקריירה.
- ייעוץ והכוונה בעזיבת מערכת החינוך.
- הדרכה וליווי במו"מ מול מעסיקים.
- פיצוי פיטורין.
- בדיקת השכר ומרכיביו.
- גמולים.

לשבתון יוצאים בראש שקט
09-9542108

במכללה מכשירים מנהיגים ויזמים חינוכיים; בבתי הספר חונקים לעתים את הלהט שלהם

ד"ר קטקו, השנה ישתתפו הסטודנטים גם בכיתות אומן במוזיקה, שינחו מוזיקאים בולטים בתחומם.

במסגרת תוכנית המצטיינים פועלת במכללה גם קבוצת מצטייני-המצטיינים. לקבוצה מתקבלים מדי שנה 10 סטודנטים, שבתום השנה הראשונה ללימודיהם התבלטו במיוחד בהישגיהם הלימודיים, באישיותם ובמנהיגותם. סטודנטים אלו משתלבים החל מהשנה השנייה ללימודיהם, בקורסים של התואר השני, במקביל ללימודי התואר הראשון, ועוסקים גם במחקר אקדמי ובכתיבת מאמרים.

משתתפי תוכנית המצטיינים מקבלים משה"ח מלגות לימוד מלאות ומלגות קיום, בתנאי שבכל שנה יסיימו את הקורסים השונים בציון ממוצע 90 לפחות. בתמורה למלגות חותמים הסטודנטים על התחייבות לעבוד כמורים מהמניין בהיקף של שליש משרה לפחות, במשך חמש שנים מתום לימודיהם.

ד"ר קטקו מציינת, כי משה"ח והמכללה מלווים את הסטודנטים בשיבוץ בביתה"ס, והמכללה תומכת בהם בשנת הסטאז' ובשנות העבודה הראשונות שאחריה. לדבריה, הסטודנטים מגיעים למכללה להתייעץ עם צוות המרצים ולשיחות עידוד.

"כיצד מתקבלים בוגרי התוכנית בביתה"ס?" לשאלה זו עונה ד"ר קטקו, כי חלק מהסטודנטים מתקבלים לעבודה בביתה"ס שבהם התנסו במהלך הלימודים, ומקבלים בהם יחס חם ותומך. לעומת זאת, בחלק מביתה"ס האחרים, שבהם משובצים לעבודה בוגרי התוכנית, חוששים מהמורים החדשים וחדורי היזמות, מנסים לכבות את הלהט שלהם ולעיתים אף מצליחים. "המצאות מראה, שמעט מאוד בתי"ס פתוחים לשינוי ולטיפוח התפיסה של 'רף גבוה' והרחבת אופקים", אומרת ד"ר קטקו.

עם זאת טוענת ראש תוכנית המצטיינים, כי מרבית בוגרי התוכנית נשארים במערכת החינוך ומצליחים בה מאוד, על אף הקשיים המערכתיים וקשיי ההוראה.

השנה חל גידול במספר הסטודנטים החדשים להוראה, המשתתפים בתוכניות המצטיינים במכללות לחינוך. עם זאת, עדיין כ-7% מהסטודנטים להוראה בלבד משתתפים בתוכניות למצטיינים.

תוכנית המצטיינים, שבה מספר התלמידים הגדול ביותר, פועלת במכללת סמינר הקיבוצים. בתוכנית לומדים השנה כ-240 סטודנטים. לדברי ראש התוכנית, ד"ר תמר קטקו, התוכנית עברה בשנים האחרונות שינוי בתפיסת העולם שבבסיסה ובמבנה האקדמי שלה כאחד. בתוכנית לומדים סטודנטים מכל מסלולי ההתמחות. הלימודים בתוכנית נמשכים שלוש שנים, במקום ארבע שנים בתוכניות הרגילות. מטרת התוכנית הן להכשיר את הסטודנטים כיזמים וכמנהיגים חינוכיים. לשם כך פועלת המכללה להרחיב את האופקים של הסטודנטים – גם בתחומים שאינם קשורים להתמחות להוראה. במסגרת זו משתתפים הסטודנטים, בנוסף ללימודי ההכשרה הפדגוגית וללימודים במסלולי ההתמחות, גם בקורסים ייחודיים שנבנו על ידי ד"ר קטקו.

לדבריה, בבסיס התוכנית עומד הרעיון שהסטודנטים המצטיינים לומדים יותר, מחויבים ליותר שעות התמחות, מחקר והתנסות, ובולטים בכיתות הלימוד ובעשייה החינוכית, האקדמית, התרבותית והחברתית. החזון של ד"ר קטקו לבוגרי התוכנית הוא, שהם יהיו מורים חרוצים בצורה יוצאת דופן, יזמים, בעלי גאונות מקצוע ותחושה של שליחות. לדברי ראש התוכנית, היא מצפה שבוגריה ישמשו מנהיגים חינוכיים מהפכניים, ויטיעו אותם על התלמידים, כמו גם על חדרי המורים והנהלות בביתה"ס שבהם ילמדו.

מטרה נוספת, קצרת טווח יותר היא, שבזמן הלימודים יעלו משתתפי התוכנית את הרמה במסלולים השונים שבהם הם לומדים, ואף יאתגרו את המרצים לעבוד ברמה אקדמית גבוהה יותר.

בשנת הלימודים הראשונה משתתפים הסטודנטים בקורס אינטלקטואלי, שאותו מרצים המתמחים בהיסטוריה, ספרות ופילוסופיה. בנוסף לכך משתתפים הסטודנטים בקורסים מקוונים מיוחדים בתחומי הדעת שלהם. כמו כן, כבר בשנה הראשונה ללימודים מוכשרים הסטודנטים המצטיינים לשמש כעוזרי הוראה טכנולוגיים למרצים במכללה. במסגרת זו אחראים הסטודנטים לאתרי הקורסים ולהזנתם בתכנים. כמו כן, מחויבים הסטודנטים להשתתף בשנה הראשונה בפעילויות של מעורבות בקהילה. במסגרת זו משמשים משתתפי התוכנית כחונכים לסטודנטים מתקשים – בעלי לקויות למידה ועולים חדשים.

בשנת הלימודים השנייה משתתפים הסטודנטים באחד מחמישה קורסים המוגדרים כ"קהילת לומדים". במסגרת כל קורס, בסימסטר הראשון, חוקר הסטודנט בליווי מרצה סוגייה מסוימת בחברה הישראלית. בסימסטר השני מיישמים הסטודנטים בבתי"ס ניסויים את הנושאים התיאורטיים שחקרו. כך, למשל, קבוצת סטודנטים, שחקרה בסימסטר הראשון השנה את נושא "המעוטים בחברה הישראלית", תבצע מיזם חינוכי בבי"ס פארוק בעוספיה. למטרה זו גם לומדים הסטודנטים ערבית אצל מורה מהמגזר הערבי. סטודנטים שהשתתפו בקורס אחר, העוסק ביחסי דתיים-חילונים בחברה הישראלית, יפעילו מיזם חינוכי בבי"ס יחד במודיעין, המשלב תלמידים דתיים וחילונים. בשנה השלישית ללימודים, פועלים הסטודנטים כעוזרי הוראה למרצים שהם בוחרים, וכן כ"חלוצים חינוכיים", בבתי"ס שבהם מופעלות מגוון תוכניות לימודים אלטרנטיביות. כמו כן מפיקים משתתפי התוכנית אירועי תרבות בספריית סמינר הקיבוצים. במסגרת הפעילות בספרייה, יוזמים הסטודנטים דיונים והרצאות העשרה של אנשי רוח, תקשורת, הגות ואומנות, המיועדים לכלל הסטודנטים. כל הפעולות האלו מתקיימות בנוסף לדרישות שעל הסטודנטים לבצע במסגרת מסלולי ההתמחות שלהם.

במסגרת תוכנית המצטיינים, גם משתתפים הסטודנטים בסדורים והרצאות במוזיאונים, פעילות במשכן לאומנויות הבמה, הרצאה על עולם האופרה וצפייה משותפת במופע אופרה. הפעילות הזו מתקיימת בשיתוף עם מנכ"לית בית האופרה, חנה מוניץ, ש"אימצה" את התוכנית בסמינר הקיבוצים. לדברי

ההרשמה מסתיימת!

יוסי קדמי
כלים לחיים

קורס NLP

והיפנוזה עצמית

תשעה ימים עוצמתיים לרכישת כלים
לעבודה עם תת המודע.
מועד פתיחה: 8/2/2012

תעודת הסמכה בינלאומית
תתואר ע"י ד"ר ריצ'רד בנדלר מפתח ה-NLP
לתואר: NLP Practitioner

פרטים והרשמה: קרולין 054-5251717 , 03-6428224

■ המורים חוששים מתוכנית התקשוב; משה"ח מנסה להרגיע – במסגרת תוכנית התקשוב מתקיים השנה בבתי"ס היסודיים תהליך הצטיידות רחב היקף בכלים טכנולוגיים. מסתבר שתהליך זה, כמו גם הציפייה שהתקשוב ישולב לאלתר בהוראה ובמטלות הארגוניות והפדגוגיות בבתי"ס, גרם לחרדה בקרב רבים מהמורים. בעקבות פניות מורים בנושא זה להסתדרות המורים, קיימו ראשיה מפגש עם ראשי המינהל למדע וטכנולוגיה. המפגש הניב מכתב של ראש המינהל למדע וטכנולוגיה, ד"ר עופר רמון, לרכזי התקשוב הבית ספריים, המבקש מהם להרגיע את הרוחות. במכתב מדגיש ד"ר רמון, כי אין לדרוש מהמורים למלא טפסי דיווח על פועלם במסגרת תוכנית התקשוב. כמו כן מובהר במכתב, כי המורים אינם נדרשים לפתח יחידות לימוד מתוקשבות בעצמם, אלא יכולים להשתמש ביחידות המוצגות בפורטל התוכן החינוכי של המשרד. עוד מצוין, כי המשרד העביר לבתי"ס תקציב לרכישת תכנים דיגיטאליים ולוונטיים של חברות חיצוניות. עוד מובהר במכתב, כי משה"ח אינו מצפה שכל המורים ישתתפו בתוכנית כבר בשלב הראשון. על פי המכתב, אישור התוכנית מותנה ביכולת של 20% מהמורים בביה"ס להשתלב בה כבר בשלב ההיערכות לקראת ההצטיידות. עד סוף השנה הראשונה להצטיידות, מצפה משה"ח ש-50% מהמורים בביה"ס ישתלבו בתוכנית, ועד סוף השנה השנייה – 60% מהמורים. שאר המורים אמורים להצטרף ליישום התוכנית עד סוף השנה השלישית להצטיידות.

■ היום הלאומי לגלישה בטוחה יתמקד "במשפחה ברשת" – היום הלאומי לגלישה בטוחה באינטרנט יתקיים במערכת החינוך בשבוע הבא, ב-7.2.2012. השנה יתמקד היום הלאומי בנושא "המשפחה ברשת". הבחירה בנושא זה נעשתה במטרה לזמן שיח משותף בין הורים לתלמידים בנושא תפקידם של ההורים בשמירה על מוגנות ילדיהם הגולשים באינטרנט.

בכיתות ג' וד' יתקיימו במהלך היום סדנאות משותפות להורים ותלמידים, שיעסקו בקשר בין הורים לילדים ברשת. הסדנאות יונחו על ידי המחנכים. למטרה זו פותחו מצגת, הכוללת סרטון הנפשה, דפי פעילות והנחיות למורה. תלמידי כיתות ה' ו-ו' ישתתפו בפעילות העוסקת בנושא הפרטיות ברשת. גם פעילות זו תועבר על ידי המחנכים. כמו כן יפתחו לשימוש בחינם במהלך היום פעילויות מקוונות וסרטונים, בנושא גלישה בטוחה, של החברות גלים ובריינפופ. בחינוך העל יסודי יתקיימו דיונים בנושא "זכויות הילד במרחב הווירטואלי", שיתבססו על סיפורי מקרה של בני הנוער. כמו כן יתקיימו בבתי"ס הרצאות וסדנאות בנושא גלישה בטוחה, של נציגים ממשטרת ישראל, צה"ל, עובדים מחברת מיקרוסופט ומתנדבי עמותת אשנב. בשעות אחר הצהריים ירצו להורים בנושא זה עובדים של חברת מיקרוסופט. בשבוע שעבר ערך מחוז חיפה בטירת הכרמל כנס היערכות לקראת היום לגלישה בטוחה למפקחים, מדריכים ורכזי תקשוב. את הכנס הנחתה הממונה המחוזית להתאמת מערכת החינוך למאה ה-21, עידית אבני. אבני ציינה בכנס, כי עם הכנסת האינטרנט למערכת החינוך, החלה המערכת לעסוק גם בהיבטים ערכיים ובטיחותיים של הרשת, כמו שמירת אתיקה, כבוד לזולת במרחב המקוון, כבוד למידע ומודעות למלכודות ולסכנות העלולות לארוב בו לתלמידים. בכנס הרצה ד"ר אברום רותם בנושא; "שילוב רשתות חברתיות בחינוך; דרכים ונהלים". ד"ר רותם טען בהרצאתו, כי יש לשלב את החינוך בסביבה הטבעית והמוכרת של התלמיד, שהיא הרשת החברתית, שבה הוא מבלה שעות רבות. לדבריו, הדרך הבטוחה והראויה לעשות זאת במערכת החינוך היא באמצעות רשתות חברתיות סגורות, שבהן משתתפות רק קבוצות השייכות.

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים היזמה למחקר יישומי בחינוך – הוועדה לתחום שפה ואוריינות

יום עיון בנושא

התערבויות חינוכיות:

מניסוי למדיניות

יום שלישי, כ"ח בשבט תשע"ב, 21.2.12, 08:30 – 17:00, מכון מופ"ת, תל אביב

יום העיון יפגיש חוקרים עם אנשי שדה לשיח בנושא:

הצלחתן של התערבויות חינוכיות ויישומן בקנה מידה רחב

במהלך היום יתקיימו גם דיונים במסגרת שולחנות עגולים

מרצה אורח: Prof. Robert E. Slavin

Johns Hopkins University, Chairman of the Success for All Foundation

בין הדוברים: ♦ פרופ' עליית אולשטיין ♦ ד"ר דב אורבך ♦ פרופ' מרים בן-פרץ ♦ ד"ר יאיר ברזון

♦ גב' גנית ויינשטיין ♦ ד"ר רחל זורמן ♦ פרופ' גד יאיר ♦ פרופ' יואב יאיר

♦ פרופ' משה ישראלשוילי ♦ פרופ' זמירה מברך ♦ ד"ר גיל פרג

ההשתתפות ביום העיון מותנית בהרשמה מראש. לצפייה בתכנית יום העיון ולהרשמה:

אתר היזמה – <http://education.academy.ac.il> – מדור חדשות ואירועים

אפשר להירשם גם **באמצעות הדוא"ל** Hayozma.ed@academy.ac.il

לפרטים נוספים: 02-6221582

■ תלמידי מגמות היצירה בחינוך הממלכתי-דתי השתתפו בכנס משותף - מינהל החינוך הממלכתי-דתי ערך בשבוע שעבר לראשונה "כנס יוצרים צעירים". בכנס השתתפו כל תלמידי מגמות היצירה בתיכונים בחינוך הממלכתי-דתי. הכנס, שנמשך יום שלם, התקיים במקביל באולמות הסינמטק, מרכז מנחם בגין ומרכז גורית קציר בירושלים.

בחלקו הראשון של הכנס, צפו תלמידי מגמות התיאטרון והתקשורת בהצגה "מה את אומרת", המתארת שבר וצמיחה בחיי נערה שחוותה פגיעה מינית. אחר כך השתתפו התלמידים בשיחה עם השחקנית והיוצרת, רחל קשת. תלמידי מגמות האומנות השתתפו במפגש עם אומניות דתיות, שעסק בנושא "דילמות של יוצרות דתיות". תלמידות מגמות המחול צפו במופע של להקת המחול נגה, שבה משתתפות סטודנטיות דתיות ממכללת אורות ישראל, ושוחחו עם חברות הלהקה. תלמידי מגמות הקולנוע צפו בסרט "הערת שוליים", של הבימאי יוסי סידר, והשתתפו בדיון עליו, שהנחה המרצה לקולנוע, יובל ריבלין. בחלקו השני של הכנס, השתתפו ביחד תלמידים מארבעת תחומי מגמות היצירה, במגוון רחב של מפגשים עם יוצרים מתחומים שונים, שנערכו במקביל. בין היתר התקיימו בחלק זה; מפגש עם עורכת ומגישת תוכנית הטלוויזיה "עובדה", אילנה דיין, הרצאה בנושא "אומנות חברתית", עם מנהל ביה"ס למוזיקה וצילום בשכונת מוסררה, אבי סבג, ומפגש עם מנהל המרכז לתיאטרון בובות בחולון, השחקן והבובנאי, אילן סביר. בחלקו השלישי של הכנס נחלקו שוב התלמידים על פי תחומי המגמות, והשתתפו בטקסים לחלוקת מלגות ופרסים לתלמידים מצטיינים, מופעי תלמידים ופעילויות נוספות.

■ ברשת אורט; מפתחים את החשיבה באמצעות תוכנית לימודים בפילוסופיה - הפילוסוף והסופר הצרפתי הידוע,

ד"ר אוסקר ברניפייה, ביקר לאחרונה בישראל. ד"ר ברניפייה מתמחה בהוראת פילוסופיה מעשית לצעירים, תחום שהפך לפופולארי בשנים האחרונות במדינות המערב. במהלך הביקור הנחה ד"ר ברניפייה סדנאות בפילוסופיה בבתי"ס; אורט במעלה בטבריה, אורט קרית טבעון, אורט רונסון באשקלון ואורט גבעתיים. ההרצאות התקיימו במסגרת תוכנית לימודים לחשיבות הביניים של רשת אורט, בשם "לכל תשובה יש שאלה". במידעון הרשת מצוין, כי מדובר בתוכנית לימודים חדשנית, שהחלה לפעול בשנת הלימודים תשע"א, העוסקת בערכים, מוסר, טכנולוגיה ומדע בראי הפילוסופיה. התוכנית היא יוזמה משותפת של רשת אורט, הוצאת הספרים די-נור ובנק הפועלים. התוכנית מבוססת על התפיסה החינוכית של הפילוסוף הצרפתי. מטרת התוכנית היא לפתח כישורי חשיבה בקרב התלמידים, באמצעות הקניית מיומנויות של טיעון, המשגה וביקורת. בבסיס התוכנית עומדים "השאלה" ו"הדיון". אחת מהנחות התוכנית היא, שחינוך פילוסופי שבמרכזו השאלה, מפתח אצל התלמיד חשיבה עצמאית, מעמיקה וביקורתית. הנחה נוספת היא שחינוך פילוסופי העוסק בסוגיות יומיומיות, הנוגעות לכל תלמיד, מאפשר פיתוח תפיסת עולם, ויכולת להפעיל שיקול דעת מוסרי. עוד הנחה היא, שחינוך פילוסופי המשלב דיון ודיאלוג, מפתח את יכולת הביטוי וההקשבה ואת תחושת השייכות לקבוצת הלומדים. הנחה נוספת היא, שהתוכנית מעניקה כלים שניתן ליישם על כל החומר הנלמד בכיתה ולא רק בלימודי פילוסופיה.

התוכנית היא בהיקף של כ-120 שעות לימוד בשנה, במשך שנתיים. עזרי ההוראה לתוכנית, שפותחו במרכז המחקר והפיתוח של רשת אורט, כוללים ספר לתלמיד ומדריך למורה. בקרוב ייפתח פורטל באינטרנט, שבו יוצגו תכני התוכנית.

למורות ולמחנכות בבית הספר היסודי סדרה חדשה מבית עופרים טלי 09-8986129 www.ofarimbooks.co.il

תגובות המורות שנחשפו לתכני הסדרה:

- מתאים בדיוק לתכנית הלימודים!
- כל מה שמלמדים בכיתה מופיע בסדרה.
- במקום לאסוף חומרים שונים ולצלם, כל החומר הנלמד נמצא בסדרה אחת.
- כל מה שמורה צריכה לעשות, זה לקחת את החוברת ולהתחיל ללמד.
- תלמיד שלומד בסדרה זו רוכש את כל המיומנויות וההישגים הנדרשים לאורך לימודיו.
- למה בעבר לא היו חומרים כאלו?

כישורי שפה ולשון לתלמידי השכבה הצעירה בבית הספר היסודי הסדרה "הראשון בשפה ובלשון" בנויה בהלימה לתכנית הלימודים החדשה בשפה ובלשון, על-פי הקריטריונים הנדרשים ובהתאמה למיומנויות החשיבה השונות. הסדרה כוללת ארבע חוברות והיא מזמנת לתלמידים מפגש עם טקסטים לקריאה ועם משימות הבנה ותרגול בתחומי השפה והלשון. כל אלה מאפשרים לפתח ולבסס מיומנויות רמות-מעלה כגון קריאה משמעותית, עיבוד מידע והפקת משמעות.

■ בחטיבת הביניים נערך יום שיא ב"דיבייט" – בחטיבת הביניים יהל"ם בשוהם התקיים בשבוע שעבר יום שיא בדיבייט – אומנות הוויכוח. יום השיא סיכם תוכנית בדיבייט, שהתקיימה במחצית הראשונה, שבה השתתפו חלק מהתלמידים. את התוכנית ריכזה סגנית המנהלת הפדגוגית של ביה"ס, ד"ר קרן רז נצר, והנחתה חברת דיבייט. במסגרת יום השיא, השתתפו נציגי הכיתות בדיונים, שעסקו במגוון חוקים אמיתיים ודימוניים. נציגי התלמידים ייצגו בדיונים את עמדת הממשלה, התומכת בחוקים, ואת עמדת האופוזיציה, המתנגדת להם. החוקים עליהם התקיימו הדיונים עסקו בחיוב בני נוער להתנדב, איסור העישון ואיסור ניסויים בבעלי חיים. בסוף כל דיון התבקשו תלמידי החטיבה להניף פתקים אדומים או ירוקים כדי להביע את עמדתם בנושא. במקביל, הכריע חבר שופטים איזו עמדה הוצגה בצורה משכנעת יותר בויכוח. לדברי מנהלת ביה"ס, אביבה וגנר, התלמידים שהשתתפו בדיונים הפגינו כישורים יוצאים מהכלל באומנות השיח, בשכנוע ועמידה מול קהל.

■ התיכון מעניק פרסים לתלמידים, מורים והורים מצטיינים – תיכון רבין באילת ערך בשבוע בשבוע שעבר את טקס חלוקת הפרסים השנתי שלו לתלמידים, מורים והורים מצטיינים. בטקס הוענקו פרסים לכ-50 תלמידים המצטיינים בלימודים או בפעילות חברתית, למורים המצטיינים בהוראה ולהורים הפעילים במיוחד למען ביה"ס. לדברי מנהלת ביה"ס, שמחה הראל, תיכון רבין הוא ב"ס קהילתי, המאמין במעורבות ובשיתוף ההורים והתלמידים בתהליכי העבודה, החינוך והלימוד בביה"ס. לדבריה: "ייחודו של הטקס הוא בבחירת מצטיינים מקרב ההורים, התלמידים והמורים, המהווים דוגמה וראויים להערכה והוקרה". הטקס, המתקיים בביה"ס כמסורת ארוכת שנים, מוקדש לזכרה של קרן זילברשטיין, בוגרת מצטיינת של מערכת החינוך באילת, שנהרגה בשנת 89' בתאונת דרכים. משפחתה של זילברשטיין העניקה לתלמידים המצטיינים כשי את הספר "לקסיקון כרטא כללי".

■ ההורים הקימו "בית קפה" למורים לרגל שבוע המחנך – לרגל שבוע המחנך במערכת החינוך בהוד השרון, יזמו ההורים והתלמידים בבי"ס יגאל אלון הפתעה נעימה לצוות המורים, באחד מימי שישי האחרונים.

בבוקר קידמו חברי הנהגת התלמידים את פני המורים בשער ביה"ס, והעניקו לכל אחד מהם פרח וברכה. לאחר מכן ערכו חברי הנהגת ההורים והנהגת התלמידים טקס בית ספרי, שבו הביעו את הוקרתם לצוות ביה"ס. במסגרת אירועי היום, גם הפכו ההורים את חדר המורים ל"בית קפה". את המורים שירתו בבית הקפה "מלצריות", שלבשו סינרים שנתפרו במיוחד לרגל אירוע. למורים הוגשו מיצים מפירות טריים, שנשחטו במקום, ושני הורים ששימשו כשפים, הגישו להם שקשוקה בטעמים שונים ומעדנים נוספים. במשך השעתיים שבהם נהנו המורים מהכיבוד והמנוחה בבית הקפה, הפעילו ההורים את התלמידים בכיתות.

כדאי לדעת

■ חדש!! תוכנה לניקוד אוטומטי של מסמכים – ניקודית מבית ארתק מחשבים הינה תוכנה חדשנית המנקדת מסמכים וטקסט באופן אוטומטי. התוכנה מנקדת את הטקסט תוך כדי התחשבות בהקשר הטקסט. מילים שנוקדו שלא כהקשרם ניתן לתקן בעזרת בחירת המילה הנכונה מתפריט נפתח. הגרסה המקצועית של התוכנה יודעת לנקד אוטומטית ספרייה שלמה של מסמכים.

פרטים נוספים באתר ארתק מחשבים; <http://www.artek.co.il>

■ "קליק" – הפעולות ומשחקים ייחודיים לבית הספר – לקראת יום המשפחה, אירועי פורים, מסיבות סוף שנה ועוד... אנו מציעים אירוע חברתי בית ספרי שטרם חוויתם – הפעלה במשחקי שולחן גדולים ומיוחדים, המרתקים את תלמידי א' עד ו' כאחד. מגוון עצום של משחקי עץ, המקיפים את עולם המשחק שאינו אלקטרוני ומשלבים דמיון ובנייה, חשיבה ומוטוריקה, משימה ואתגר, שעשוע והנאה. סגנון ההפעלה מותאם לאופי האירוע ולכמות המשתתפים.

לפרטים נוספים; קליק – טל' 054-4798123

יהל"ם – יחידת האקדמיה לייעוץ והערכה מדעיים

של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים – היזמה למחקר יישומי בחינוך

הוועדה לנושא מחקר מתווה-דרך: הצעה לארגון לימודים מחודש

ערכי מערכת החינוך בישראל ומקום החינוך הערכי בה

פנייה לציבור – להזמנת ניירות דעה

בעקבות פנייתו של מנכ"ל משרד החינוך הקימה היזמה למחקר יישומי בחינוך של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים ועדת מומחים שתפקידה להמליץ על כיוונים לארגון מחודש של מערכת החינוך לאור צורכי הזמן המשתנים. הוועדה מבקשת לדון בהגדרת המטרות הערכיות בחינוך הישראלי. לשם כך פונה הוועדה לציבור הרחב בבקשה לסייע לה על ידי כתיבת ניירות דעה.

בניירות אלו אנו מבקשים לקבל מענה לשאלה הבסיסית:

מהם הערכים שמערכת החינוך הישראלית צריכה להנחיל לתלמידיה ולאורם היא צריכה לפעול?

תאריך אחרון להגשה: יום א', כ"ו בשבט, 19.2.2012. פרטים מלאים על נייר הדעה הדרוש,

ניתן למצוא במדור חדשות ואירועים, באתר היזמה: <http://education.academy.ac.il/>

■ ביקרו – שר החינוך, גדעון סער, ומנהלת המחוז, ד"ר אורנה שמחון, ביקרו בשבוע שעבר במועצה המקומית כפר מנדא, מהמגזר הערבי, ובמועצה המקומית בועיינה נוג'ידא, מהמגזר הבדואי. בכפר מנדא השתתפו האורחים בטקס חנוכת המבנה החדש של ביה"ס היסודי ו' אלזייתון, ושמעו סקירה על מערכת החינוך במועצה. במהלך הביקור ציין סער, כי הישגי התלמידים בבתי"ס היסודיים ביישוב במבחני המיצ"ב הם טובים, אך יש לשפר את ההישגים בחטיבות הביניים. שר החינוך הוסיף, כי נדרש מאמץ מיוחד כדי להעלות את הישגי תלמידי היישוב בבחינות הבגרות, ולצמצם את ממדי נשירת התלמידים ממערכת החינוך. שיעור הזכאות לבגרות בכפר מנדא עמד בתש"ע על 42.2%. מהמחוז נמסר, כי משה"ח השקיע השנה בבינוי מבני חינוך ביישוב 7.5 מיליון שקלים.

שר החינוך, גדעון סער, מנהלת מחוז צפון, ד"ר אורנה שמחון, וראש מועצת כפר מנדא, ראפע חג'אג'רה, בטקס חנוכת ביה"ס היסודי ו' אלזייתון.

בבועיינה נוג'ידא סיררו שר החינוך ומנהלת המחוז במוסדות החינוך, ושמעו סקירה על מערכת החינוך היישובית. סער ציין בסיום, כי מועצת בועיינה נוג'ידא משקיעה 50% מתקציבה בחינוך, השקעה שמסייעת להבטיח עתיד תעסוקתי לתלמידים בבגרותם. כמו כן הבטיח שר החינוך, כי משרדו יעמיד לרשות מערכת החינוך ביישוב כלים ומשאבים כספיים, שיסייעו בשיפור הישגי התלמידים.

מחוז חיפה

■ כנס הדרכה – מפקחי ומדריכי המחוז השתתפו לאחרונה בכנס הדרכה, שהתקיים באשכול הפיס של ביה"ס רודמן בקריית ים. בכנס השתתפו גם רכזת ההדרכה הארצית, אתי נידם, ומנהלת המחוז, רחל מתוקי. בכנס הרצתה המפקחת על ההתפתחות

המקצועית במחוז, יעל סלומון, בנושא "רוח האדם – מנהיגות, יצירתיות והשראה ומשמעותם להדרכה באופן כללי ולתפקיד המדריכים בתהליכים הבית ספריים". ההרצאה

מנהלת מחוז חיפה, רחל מתוקי (במרכז), עם מפקחים ומדריכים בכנס ההדרכה המחוזי.

סקרה את נקודת המבט ההומניסטית בחינוך, והדגישה את מקומו של המדריך בהצמחת המורים ובהתפתחותם המקצועית. בחלקו השני של הכנס התקיימו סדנאות בהנחיית מדריכים מחוזיים ומדריכים מובילים במחוז. בין נושאי הסדנאות: "עבודת נמלים" – שעסקה בתכנון, שותפות וביצוע בתהליכי ההדרכה ו"מי מוותר על מי ועל מה" – שעסקה בכלים, שבאמצעותם המורים המקצועיים יכולים להניע תלמידים מתקשים או חסרי המוטיבציה ללמוד, שכבר ויתרו לכאורה על הלמידה.

מחוז מרכז

■ עלייה דרמטית – שיעור הזכאות לתעודת בגרות בקרב בוגרי התיכון הדתי לבנים בראש העין, עתיד, עמד בתשע"א על 75%. על כך נמסר לעיריית ראש העין לאחרונה על ידי משה"ח. מהעירייה נמסר, כי מדובר בעלייה דרמטית בשיעור הזכאות לבגרות בתיכון, שעמד על 4% בלבד לפני שבע שנים. עוד נמסר, כי באותה עת התכוון משה"ח לסגור את התיכון, אך בעקבות התעקשות ראש העיר, משה סיני, הדבר לא בוצע. התיכון הועבר לבעלות רשת עתיד, שפתחה בו מגמות ייחודיות, כמו מגמת משפטים, מה שהפך אותו תוך שנים מעטות למבוקש בקרב התלמידים ביישוב ובאזור. את ביה"ס מנהל רונן לוזון.

מחוז תל אביב

■ תקציב – עיריית תל אביב אישרה את תקציבה לשנת 2012. התקציב הרגיל הוא בסך 4.03 מיליארד ש"ח ותקציב הפיתוח – בסך 740 מיליון ש"ח. תקציב החינוך והתרבות

של תל אביב ב-2012 הוא בסך 957 מיליון ש"ח ותקציב הפיתוח – 220.9 מיליון ש"ח. הנושא המרכזי במערכת החינוך, שבו תשקיע העירייה תקציבים השנה, יהיה צמצום הפערים הלימודיים והחברתיים בדרום העיר וביפו. במסגרת זו יופעלו בבתי"ס באזורים אלו תוכניות העשרה, מפעלי הזנה ומועדוניות, תוך התמקדות בטיפול בילדים ובני נוער בסיכון. תחום נוסף, שאליו יופנה השנה תקציב ניכר בתל אביב, יהיה תקשוב ביה"ס היסודיים. כמו כן, יוקצו תקציבים לחיזוק החינוך המדעי, פתיחת כיתות אקדמיות בתיכונים והוספת משרות סייעות כיתתיות וסייעות אישיות בחינוך המיוחד. בשל הגידול הניכר במספר הילדים בתל אביב בשנים האחרונות, יוקמו ב-2012 24 כיתות גן ברחבי העיר. כמו כן יבנו השנה שני בתי"ס חדשים ושישה אולמות ספורט בבתי"ס קיימים, ויוקמו גינות אקולוגיות בכל הגנים.

מחוז דרום

■ אומנויות הבימה – בדימונה החלה השבוע ההרשמה לבי"ס לאומנויות הבימה, שייפתח בשנת הלימודים הבאה. ביה"ס, שבו ילמדו תלמידים בכיתות א'-ט', ייפתח במבנה ביה"ס אפיקים, שנבנה לפני מספר שנים ועובר שיפוץ בימים אלו. מעיריית דימונה נמסר, כי בביה"ס תופעל תוכנית לימודים רחבת היקף במקצועות הבימה. התוכנית תכלול לימודי פיתוח קול, תנועה, משחק, בימוי, כתיבה ומחזאות. בשנת הלימודים הבאה יקלוט ביה"ס תלמידים בכיתות א'-ג'.

■ מבנה קבע – ועדת החינוך של הכנסת דנה לאחרונה בתנאים הירודים בתיכון מקיף חדש אקראא, שביישוב הבדואי לקיה שבנגב. בדיון טען חבר הכנסת מסעוד גנאים; "מדובר בתנאים שלא יכול להתקיים בהם חינוך. בביה"ס לומדים כ-43 תלמידים בממוצע בכיתה, בקרוואנים דחוסים וצפופים, ללא חדרי מחשבים, ספרייה ומעבדות". בדיון התברר, כי הקמת מבנה הקבע לבי"ס מתעכבת כשש שנים, למרות שמשה"ח הקצה למטרה זו 6.5 מיליון ש"ח. העיכוב נגרם בשל ויכוח בין בעל השטח, שעליו אמור להיבנות ביה"ס, לבין המועצה המקומית. יו"ר הוועדה, חבר הכנסת אלכס מילר, קרא למועצה המקומית לסיים את בניית מבנה הקבע של ביה"ס עד לתחילת שנת הלימודים הבאה.

יום עיון בנושא:

**בשבילי המידע הדיגיטלי
בין החיפוש לאמנות החיפוש**

יתקיים ביום שלישי, י"ד בשבט תשע"ב, 7 בפברואר 2012, בין השעות 9:00-14:15

במכון מופ"ת, רח' שושנה פרסיץ 15, קריית החינוך תל אביב

הכרזה: במינהל לומדים בטל: 03-6901426/401 או במרכז ההרשמה המקוון של מכון מופ"ת: <http://register.mofet.ac.il/iun> | www.mofet.makam.ac.il/iun

מכון מופ"ת
בית ספר למחקר ולפיתוח תכונות
בהכשרת עובדי חינוך והוראה בסכילות